

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 61P/132/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1520205357
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Daša Štefániková
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2020:1520205357.2

Uznesenie

Okresný súd Bratislava V v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, dieťa rodičov: matka - W. S., nar. XX.XX.XXXX a zom. XX.XX.XXXX, a otec - U. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom G. XX, XXX XX N., v konaní na návrh starých rodičov: 1. C. A., nar. XX.XX.XXXX a 2. A. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale pobytom U. XXXX/XX, N., obaja v zastúpení - JUDr. Marta Michalková, advokátka, so sídlom Župné námestie 3, 811 03 Bratislava, o návrhu starých rodičov: C. A., nar. XX.XX.XXXX, U. XX, N. a A. A., nar. XX.XX.XXXX, U. XX, N., na nariadenie neodkladného opatrenia , takto

rozhodol:

Z. návrh z a m i e t a .

odôvodnenie:

X. Návrhom doručeným súdu dňa 21.09.2020 sa starí rodičia maloletého domáhajú zverenia maloletého do ich osobnej starostlivosti s uložením povinnosti otcovi platiť na maloletého výživné vo výške 120 eur a zároveň nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd upraví styk starých rodičov s maloletým tak, že sú oprávnení stýkať sa s ním každý párný týždeň od piatku 16.00 hod., kedy si dieťa vyzdvihnú v škole a v pondelok ráno o 7.30 hod. ho odovzdajú v škole a každý nepárny týždeň v stredu od 16.00 hod., kedy si dieťa vyzdvihnú v škole a vo štvrtok ráno o 7.30 hod. ho odovzdajú v škole do doby, kým sa nerozhodne o návrhu na zverenie vnuka do osobnej starostlivosti starých rodičov.

2. Svoj návrh odôvodnili tým, že maloletý bol na základe rozhodnutia Okresného súdu Bratislava V č. k. 59P/88/2020-21 zo dňa 25.05.2020 matkou odovzdaný do výchovy a starostlivosti otca s tým, že otec mal podať návrh na zmenu zverenia maloletého U. do jeho výchovy a opatery, a to z dôvodu zlého zdravotného stavu matky, ich dcéry, ktorá mala maloletého v osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia Okresného súdu Bratislava V č.k. 59P/192/2018-195 zo dňa 04.03.2020, ktorým bolo zároveň rozvedené manželstvo ich dcéry. Opísali skutočnosti týkajúce sa zlého zdravotného stavu ich dcéry, ktorá následne dňa XX.XX.XXXX zomrela. Uviedli, že podľa ich vedomostí si otec maloletého od matky prevzal dňa 21.05.2020 Od tej doby sa s maloletým nemohli pravidelne stretávať. Maloletý nemohol byť u nich na záhrade v čase prázdnin, kde má bazén a svoje hračky. Otec maloletého im ho nechcel dovoliť strážiť, maloletého radšej brával ráno o 05.00 hod. so sebou do práce, kde trávil svoje letné prázdniny. Preto sa obrátili na pracovníčku orgánu sociálno-právnej kurately, ktorá zavolała otcovi maloletého a vysvetlila mu, že by maloletému nemal zamedzovať kontakt s nimi alebo s jeho matkou. Maloletému v nadväznosti na uvedený rozhovor s pracovníčkou úradu dovolil navštíviť svoju matku, táto návšteva bola žiaľ jeho posledná. Následne sa s maloletým mohli stretnúť až v čase, kedy mu oznámili smrť jeho matky. Maloletý bol veľmi smutný a povedal im, že chce byť s nimi. Počas manželstva ich dcéry ako aj po rozvode mali s U. pravidelný kontakt. Boli každý deň spolu. V tom čase bývala dcéra s maloletým v byte blízko ich nehnuteľnosti v W. v N.. Dcéra bola často sama a zvykla chodiť s maloletým ku nim na návštevu. Starí rodičia uviedli, že chodili spolu na prechádzky, na nákupy, spolu aj varili obedy buď u nich alebo u dcéry v byte v W.. Pokiaľ bol maloletý malý, stačila mu ich záhradka kde mal bazén, hojdačku a fontánku. V ich dome mu potom zariadili aj jeho izbičku, kde mal hračky. Po

čase sa mu u nich tak páčilo, že nechcel chodiť domov. Keď mal z návštevy od nich ísť domov, zvykol plakávať. V tom čase im jeho otec ešte nezakázal stretávanie sa s ním, ale práve naopak, nechávali im ho s dcérou každý deň. Keď bol už väčší a potreboval aj spoločnosť iných detí, chodili spolu na ihriská a začali chodiť na kúpaliská a plavárne. Keď sa začalo jeho obdobie bicyklovania, chodievali s ním aj na dlhšie trate. Potom, ako začal maloletý chodiť do školy, stýkali sa menej, pretože mu začali povinnosti. Chodievali aspoň na pravidelné krátke návštevy. Uviedli, že tieto mu nestačili a chcel chodiť domov ku nim. S rodičmi sa preto dohodli, že maloletý k ním môže chodiť dve noci týždenne tak, že jeden deň bol cez týždeň, kedy ho brávali zo školy s tým, že si s ním spravili domáce úlohy a ráno ho odniesli do školy. Cez víkend s ním mohli tráviť viac voľného času mimo školských povinností. Väčšinou sa venovali vareniu a pečeniu, s dedom chodil do garáže cvičiť alebo sa hojdať a zvykol tráviť čas aj v dielni, kde ho učil spoznávať náradia. Tiež s ním chodili na trojdňové wellness pobyty do N., H. H.. Cez leto sa zvykli chodiť kúpať do O.. Y. tam vlakom, keďže maloletému sa to veľmi páčilo. Na odporúčania jeho lekárov, kvôli jeho dýchacím problémom chodievali každý rok k moru. Cez zimné prázdniny zas chodievali pravidelne lyžovať na R. chatu.

X. Ďalej uviedli, že dňa XX.XX.XXXX otec maloletého ich dcéru fyzicky napadol. Museli ju zaviesť na vyšetrenie do nemocnice. O dcéru a maloletého sa po tomto útoku starali v čase jej zotavovania u nich doma do doby, kým sa v polovici apríla XXXX otec maloletého z ich spoločnej domácnosti v rodinnom dome v F. neodstáhoval. Vôbec neprejavoval žiaden záujem o maloletého a neprispieval ani na jeho výživu.

4. Mali za to, že otec k maloletému nemá kladný citový vzťah, ba naopak maloletého neustále zastrašuje, z čoho má traumy. Maloletý potrebuje citlivý prístup a porozumenie ktoré sa mu od otca nedostáva. O takomto prístupe svedčí i znalecký posudok, ktorý bol vypracovaný súdnym znalcom A. L. P., v konaní č. 59P/192/2018, týkajúce sa rozvodu manželstva. Znalec v tomto posudku uvádza, že psychická zrelosť maloletého je nižšia ako jeho dosiahnutý fyzický vek (o.i. aj jeho LMD porucha). Deti s takýmto pozadím sú labilnejšie, impulzívnejšie a z hľadiska vonkajších nárokov potrebujú stabilné podmienky a pocit istoty a známosti. Maloletého preto zveril do osobnej starostlivosti matky. Pri znaleckom dokazovaní mal maloletý nakresliť kresbu rodiny. Pri zadaní kreslil najprv seba, potom dcéru, svoju babku a až následne otca maloletého. Podľa ich informácií chce otec maloletého umiestniť na základnú školu v Rusovciach, pričom v aktuálnej situácii (po strate matky) vzhľadom na jeho zdravotný stav je neprípustné, aby bol maloletý „odhodený“ do neznámeho prostredia a ešte k tomu medzi veľa neznámych osôb. Domnievajú sa, že osobná starostlivosť otca o vnuka nemá na vnuka dobrý vplyv a v prípade, ak by bol otcovi zverený do trvalej osobnej starostlivosti, mohlo by to mať vážny negatívny vplyv na jeho vývoj.

5. Súd vylúčil časť návrhu starých rodičov týkajúcu sa nariadenia neodkladného opatrenia na samostatné konanie.

6. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 59P/192/2018 - 195 zo dňa 04.03.2020 bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené a maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že otcovi bol upravený styk s maloletým.

7. Uznesením č.k. 59P/88/2020 - 21 zo dňa 25.05.2020 bolo súdom nariadené neodkladné opatrenie, na základe ktorého bola uložená povinnosť matke odovzdať maloletého do starostlivosti otca a otcovi bola uložená povinnosť podať v lehote 30 dní návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností.

8. Uznesením č.k. 61P/45/2020 - 43 zo dňa 10.09.2020 súd zastavil konanie o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností z dôvodu úmrtia matky, ktorá stratila procesnú subjektivitu.

9. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku /ďalej len CMP/ na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 324 ods. 1, 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/ účinný od 01.07.2016 pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

14. Podľa § 329 ods.1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

15. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. Cieľom neodkladných opatrení je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej a môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Účelom tohto inštitútu je rychla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. To však neznamená, že ho súd môže vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana.

17. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formalities, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

18. Neodkladné opatrenie súd vydá vtedy, ak má preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t. j. keď je priamo ohrozená jeho výživa alebo keď musí byť okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne, ak ide o iné dôležité záujmy.

19. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

20. V danom prípade mal súd za to, že podmienky na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia neboli splnené. Súd nemohol len na základe tvrdení starých rodičov, ktoré nemal nijakým spôsobom za osvedčené, bez ďalšieho prijať záver o tom, že starí rodičia majú primerané citové a osobnostné predpoklady k zabezpečeniu starostlivosti o maloleté dieťa v prípade súdom upraveného styku, a že tento styk si vyžaduje aj samotný záujem maloletého formou bezodkladnej úpravy. Súd nespochybňuje skutočnosť, že vo všeobecnosti je pre zdravý vývoj dieťaťa, ktoré v nízkom veku stratilo svoju matku žiaduce, aby sa stretávalo so starými rodičmi, prípadne ďalšími príbuznými zo strany matky. Toto však

nemôže platiť bezvýhradne a bez výnimky bez zohľadnenia konkrétnych okolností prípadu a pomerov tak na strane starých rodičov ako aj dieťaťa.

21. Ustanovenie § 25 ods. 5 Zákona o rodine umožňuje súdu upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami za splnenia dvoch podmienok, a to vtedy, ak je preukázané, že takáto úprava bude v záujme dieťaťa a zároveň si to vyžadujú pomery v rodine. Všeobecne platí, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby si budovalo a rozvíjalo citové väzby nielen vo vzťahu k svojim rodičom, ale aj vo vzťahu k ďalším blízkym príbuzným. Starí rodičia nepochybne za štandardných okolností môžu obohatiť citový život dieťaťa, a tým prispieť k jeho vývoju. Súd však v tomto prípade konštatuje, že nebolo preukázané tvrdenie starých rodičov, že otec bráni maloletému v styku s nimi. Neosvedčili, že sami osobitne žiadali otca o stretnutie a tento im v tom bránil. Súd nemá prešetrené, v akých podmienkach starí rodičia bývajú, nemá osvedčené, že majú vytvorené podmienky na realizáciu ich styku s vnukom v zmysle ich návrhu, keď sa domáhajú, aby maloletý u nich aj prespával. Súd nezistil splnenie podmienok na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia. Starí rodičia v návrhu nepreukázali opodstatnenosť svojho nároku ale predovšetkým ani naliehavosť potreby dočasne upraviť pomery účastníkov konania vo veci ich styku s dieťaťom. Ako uviedli, s maloletým sa stretli v čase, keď matka zomrela, t.j. dňa 31.08.2020, kedy mu oznámili túto smutnú správu. Následne ani nie necelý mesiac od tohto stretnutia podali starí rodičia návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom doba, ktorá uplynula od posledného stretnutia nepredstavuje takú dĺžku, ktorá by predstavovala ujmu a bezprostredné nebezpečenstvo ohrozenia a odcudzenia navrhovateľov a maloletého dieťaťa. Navyše navrhovatelia neuviedli, či po tomto stretnutí sa obrátili ešte na otca so žiadosťou o umožnenie styku s vnukom, ktorej by nebolo z jeho strany vyhovené. Skutočnosť, že sa starí rodičia nemohli s vnukom pravidelne stretávať a že otec im ho nedovolil strážiť v čase, keď išiel do práce a radšej syna zobral so sebou, ešte neodôvodňuje potrebu bezodkladne upraviť pomery v rodine ohľadom styku starých rodičov s maloletým. Starí rodičia ani netvrdili, že by styk s vnukom neprebíhal vôbec, iba namietali, že nie je pravidelný. Na utvorenie vzťahu vnúčať k starým rodičom postačuje kontakt občasný. Nezriedka totiž aj v prípade, že medzi rodinami nie sú nezhody sa vnúčať so starými rodičmi stretávajú či už z dôvodu vzdialenosti bydlísk či vyťaženosť rodičov len občasnú. Na dosiahnutie účelu styku, teda nie je nevyhnutný pravidelný častý kontakt. Súd nemal osvedčené, že otec by akýmkoľvek nevhodným správaním fakticky znemožňoval realizáciu styku starých rodičov s maloletým dieťaťom, alebo aby styk s ním kvalitatívne zhoršoval. Súd nemohol pri rozhodovaní vychádzať len zo skutkových tvrdení starých rodičov, ktoré nemal osvedčené.

22. Súd však má za to, že starí rodičia majú dôležité miesto v živote dieťaťa, je jednoznačne potrebné, aby sa rodinné väzby starých rodičov k maloletému vnukovi upevňovali. Starí rodičia reprezentujú rodinu nebohej matky maloletého a je v záujme maloletého pozitívne vzťahy medzi nimi udržiavať a nie ich obmedzovať. Na stretávanie sa so starými rodičmi zo strany nebohej matky má maloletý neodňateľné právo, nakoľko ide o biologické vzťahy s rodinou zomrelej matky. Avšak úprava styku starých rodičov k maloletému presahuje rámec dokazovania, ktorý je možný v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia.

23. Zákon o rodine úpravu styku s blízkymi osobami považuje za dôvodnú najmä vtedy, ak medzi starým rodičom a dieťaťom existuje silný citový vzťah, starý rodič pomáha pri výchove dieťaťa a dieťa je na neho citovo naviazané, pričom prerušenie týchto stykov by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia dieťaťa, citový rozvoj a podobne. Súd má za to, že pri úprave styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami treba brať zreteľ na to, aký vzťah mala táto osoba s dieťaťom doposiaľ, či mu môže táto osoba chýbať alebo ide o osobu, s ktorou sa chce maloletý stretávať. Tieto skutočnosti však v rámci rozhodovania súdu o neodkladnom opatrení nie je možné dokazovať. Súdu nie sú známe pomery v rodine, aký je vzťah starých rodičov k otcovi dieťaťa, ako prebieha komunikácia medzi nimi ohľadom maloletého, či sú vzťahy medzi nimi napäté alebo konfliktné. Súd má za to, že pokiaľ nefunguje vzťah rodič - starý rodič, nemôže to byť ani na prospech maloletého dieťaťa, nie je totiž potrebné, aby dieťa vyrastalo v rodine konfliktnej a v napätých situáciách, a to najmä za situácie, keď k nemu treba pristupovať po strate matky oveľa citlivejšie. Je to predovšetkým na starých rodičoch a otcovi maloletého ako zohľadnia prípadné navzájom namietané argumenty a ako budú pristupovať jeden k druhému, či budú schopní vôbec spolu komunikovať.

24. V danom prípade mal súd za to, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia splnené neboli. Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto

rozhodnutia. Vo veci samej súd vykoná potrebné dokazovanie a až na základe výsledkov dokazovania, ktoré prekračuje rámec neodkladného opatrenia, rozhodne vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, písomne v troch vyhotoveniach.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy /§ 125 ods. 3 CSP/.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované /všeobecné náležitosti podania/. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní / § 62 ods. 1,2, CMP/.